

กระทู้ถามที่ ๐๑๐ ร.

วุฒิสภา

๑๗ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง ปัญหาที่เกิดจากภาวะน้ำท่วมจังหวัดอุดรธานี

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถาพนายกรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

จากสภาพปัญหาที่เกิดอุทกภัยในจังหวัดอุดรธานี ขณะนี้ได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราษฎรในพื้นที่ต่างๆ อย่างกว้างขวางและรุนแรงอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน ทั้งนี้ เพราะน้ำไม่เคยท่วมจังหวัดอุดรธานีมาเป็นเวลากว่า ๒๐ ปีแล้ว แต่มาในปี ๒๕๕๓ และในปี ๒๕๕๔ นี้ได้เกิดน้ำท่วมใหญ่ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี ซึ่งเป็นศูนย์กลางธุรกิจการค้าของจังหวัดอุดรธานี และบริเวณตำบลหมู่บ้านโดยรวมของจังหวัดอุดรธานี ทำให้ประชาชนประสบกับความหายนะ ต้องสูญเสียทรัพย์สินจำนวนมากอย่างไม่เคยประสบมาก่อนทั้งๆ ที่ปริมาณน้ำฝนที่ตกในบริเวณจังหวัดอุดรธานีในแต่ละปีมีปริมาณไม่แตกต่างกันมากนัก แต่ทางราชการยังไม่สามารถดำเนินการป้องกันมิให้น้ำท่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้ประชาชนในจังหวัดอุดรธานีต้องตกอยู่ในสภาวะที่หวาดผวากรงว่าน้ำจะท่วมในปีต่อๆ ไปทุกปี จึงขอเรียนถามว่า

๑. การที่เกิดภาวะน้ำท่วมจังหวัดอุดรธานีมาจากสาเหตุใด
 ๒. จากสภาวะน้ำท่วมก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของทางราชการและของประชาชนในเขตเทศบาลนครอุดรธานี ในปี ๒๕๕๓ - ๒๕๕๔ มีมูลค่าคิดเป็นจำนวนเท่าใด
 ๓. ท่านจะดำเนินการป้องกันมิให้น้ำท่วมในเขตเทศบาลนครอุดรธานีและบริเวณตำบล หมู่บ้านโดยรอบของเทศบาลนครอุดรธานี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นต้นไปได้หรือไม่ อย่างไร
- ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

สุพร สุภสร

สมาชิกวุฒิสภาจังหวัดอุดรธานี

คำตอบกระทู้ถามที่ ๐๑๐ ร.

ของ นายสุพร สุภสร สมาชิกวุฒิสภา จังหวัดอุดรธานี

เรื่อง ปัญหาที่เกิดจากภาวะน้ำท่วมจังหวัดอุดรธานี

ข้าพเจ้า นายพิทักษ์ อินทรวินัยนันท์ รองนายกรัฐมนตรี ร้อยตำรวจเอก ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และนายชูชีพ หาญสวัสดิ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้รับมอบหมายจาก ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ให้เป็นผู้ชี้แจงตอบกระทู้ถาม เรื่อง ปัญหาที่เกิดจากภาวะน้ำท่วมจังหวัดอุดรธานี ข้าพเจ้าขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ดังนี้

คำตอบข้อ ๑ ขอเรียนว่า สภาพพื้นที่จังหวัดอุดรธานีโดยเฉพาะเขตเทศบาลนครอุดรธานี ตั้งอยู่ในพื้นที่ราบลุ่มมีลำห้วยสายต่างๆ ไหลผ่าน ทุกครั้งที่ฝนตกแม้จะมีปริมาณไม่มากนัก จะทำให้น้ำจากพื้นที่อำเภอรอบนอกไหลเข้าตัวเมือง จนเกิดน้ำท่วมขังและทำการระบายออกได้ยาก ซึ่งที่ผ่านมาได้เกิดน้ำท่วมใหญ่ในจังหวัดอุดรธานี ดังนี้

- ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ จังหวัดอุดรธานีได้รับอิทธิพลของร่องความกดอากาศต่ำพาดผ่านประเทศลาวและประเทศพม่า ประกอบกับลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ทำให้เกิดฝนตกหนักทั่วไปและเกิดน้ำท่วม ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี วัดปริมาณฝนสูงสุดได้ ๒๐๐.๑ มิลลิเมตร พื้นที่ทั้งจังหวัดได้รับความเสียหายคิดเป็นมูลค่ารวมทั้งสิ้น ๕๒๓,๘๘๕,๖๒๔ บาท

- ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ จังหวัดอุดรธานีได้รับอิทธิพลจากพายุโซนร้อน “อุซางิ” ทำให้เกิดฝนตกทั่วไปในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี วัดปริมาณฝนสูงสุดได้ ๒๕๐.๑ มิลลิเมตร และในระหว่างวันที่ ๗ - ๑๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้เกิดฝนตกหนักบริเวณต้นน้ำห้วยรินในเขตอำเภอหนองแสง และอำเภอหนองวัวซอ วัดปริมาณฝนสูงสุดได้ ๑๐๔.๓ มิลลิเมตร ทำให้มีน้ำป่าไหลเข้าท่วมพื้นที่เขตเทศบาลนครอุดรธานีและเกิดน้ำท่วมขังในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี ได้รับความเสียหายคิดเป็นมูลค่ารวมทั้งสิ้น ๑,๐๖๗,๓๔๗,๖๘๖ บาท

ทั้งนี้ จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสาเหตุและปัจจัยที่ทำให้เกิดภาวะน้ำท่วมในพื้นที่จังหวัดอุดรธานีแล้วสามารถสรุปได้ดังนี้

๑. เนื่องจากสภาพพื้นที่เขตเทศบาลนครอุดรธานี เป็นพื้นที่ลุ่มต่ำคล้ายอ่างกระทะทำให้ปริมาณน้ำจากพื้นที่อำเภอรอบนอกไหลเข้าตัวเมือง โดยผ่านท่อลอดบริเวณถนนรอบเมืองทางด้านตะวันตก และทำการระบายน้ำออกได้ยาก

๒. การก่อสร้างถนนวงแหวนรอบตัวเมืองมีการวางท่อระบายน้ำแบบท่อคอนกรีตเสริมเหล็ก ท่อระบายน้ำลอดถนน และท่อระบายน้ำลอดทางรถไฟ ทำให้ไม่สามารถระบายน้ำออกจากเขตเทศบาลนครอุดรธานีได้ทันท่วงที

๓. อ่างเก็บน้ำบ้านจั่น ซึ่งตั้งอยู่ในเขตท้องที่ตำบลบ้านจั่น อำเภอเมืองอุดรธานี อยู่ในความรับผิดชอบของกองทัพอากาศ ไม่สามารถใช้กักเก็บและระบายน้ำฝนที่ตกลงมามากได้ทัน เป็นเหตุให้ทำนบดินของอ่างเก็บน้ำถูกกัดเซาะชำรุด ทำให้น้ำจากอ่างเก็บน้ำบ้านจั่นไหลลงคลองชลประทานผ่านท่อลอดถนนทางทิศใต้ของตัวเมือง เข้าท่วมพื้นที่ในเขตเทศบาลนครอุดรธานีและบริเวณใกล้เคียง

๔. ท่อระบายน้ำบางส่วนชำรุดและอุดตัน ทำให้ระบายน้ำได้ไม่ดีพอ

๕. ความลาดชันของลำห้วยหมากแข้งบริเวณด้านนอกถนนวงแหวน ระดับน้ำด้านท้ายลำห้วยอยู่ในระดับสูง ทำให้การระบายน้ำจากตัวเมืองไม่สะดวก

๖. การสูบน้ำออกจากสนามบินลงสู่ห้วยหมากแข้งและห้วยมั่งทำให้ปริมาณน้ำเพิ่มมากขึ้น

๗. สภาพดินแข็งของลำห้วยต่างๆ ทำให้การไหลของน้ำไม่สะดวก

คำตอบข้อ ๒ ขอเรียนว่า จากการตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสภาวะน้ำท่วมในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี ระหว่างในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ - ๒๕๔๔ แล้ว สรุปมูลค่าความเสียหายได้ดังนี้

๑. ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๓ - ๒๕๔๔ จังหวัดอุดรธานี ได้รับความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสภาวะน้ำท่วมทั้งจังหวัด คิดเป็นมูลค่ารวมทั้งสิ้นประมาณ ๕๒๓,๘๘๘,๖๒๔ บาท แยกเป็นความเสียหายที่เกิดขึ้นเฉพาะในเขตเทศบาลนครอุดรธานีคิดเป็นมูลค่ารวมประมาณ ๑๒๘,๔๐๘,๘๕๐ บาท

๒. ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๔ - ๒๕๔๕ จังหวัดอุดรธานี ได้รับความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสภาวะน้ำท่วมทั้งจังหวัด คิดเป็นมูลค่ารวมทั้งสิ้นประมาณ ๑,๐๖๗,๓๔๗,๖๘๖ บาท แยกเป็นความเสียหายที่เกิดขึ้นเฉพาะในเขตเทศบาลนครอุดรธานีคิดเป็นมูลค่ารวมประมาณ ๖๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

คำตอบข้อ ๓ ขอเรียนว่า มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเกิดอุทกภัยของจังหวัดอุดรธานี ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ อนุกรรมการ ชุดต่างๆ เพื่อรับผิดชอบการแก้ไขปัญหาอุทกภัย โดยมีการกำหนดแนวทางป้องกันอย่างยั่งยืนในเขตเทศบาลนครอุดรธานีและพื้นที่โดยรอบของเทศบาลนครอุดรธานี ดังนี้

๑. ชะลอการไหลของน้ำและสกัดกั้นการพังทลายของดิน โดยการจัดทำฝายแบบกึ่งถาวร (แบบ B) และแบบผสมผสาน (แบบ C) บริเวณต้นน้ำที่ไหลลงอ่างเก็บน้ำกุดลิงง้อ ลำห้วยหินลาด และลำห้วยदान ตลอดจนการปลูกหญ้าแฝกเพื่อป้องกันรักษาป่าไม้ในพื้นที่ต้นน้ำ

๒. ควบคุมปริมาณน้ำไหลเข้าเขตเทศบาลนครอุดรธานี โดยควบคุมปริมาณน้ำที่ไหลจากลุ่มน้ำห้วยหมากแข้งและลุ่มน้ำห้วยรินเข้าเขตเทศบาลนครอุดรธานีให้อยู่ในปริมาณที่ควบคุมได้ ปรับปรุงระบบระบายน้ำซึ่งเดิมไม่มีประตูควบคุมน้ำตามจุดต่างๆ ที่ไหลเข้าเมือง ให้สามารถควบคุมน้ำเข้าเมืองได้ทุกจุด และปรับปรุงช่องทางการไหลของน้ำทั้งหมดจากเดิมที่เป็นอุปสรรคต่อการไหลของน้ำ ให้น้ำสามารถไหลได้อย่างสะดวกและรวดเร็วขึ้น โดยการก่อสร้างและปรับปรุงสะพาน ท่อลอด ท่อเหลี่ยมและอื่นๆ เช่น บริเวณสี่แยกถนนเลี้ยวเมืองไปจังหวัดขอนแก่น (สี่แยกซอนดำ) จากเดิมที่ใช้ท่อลอดถนน ก่อสร้างใหม่ให้เป็นสะพาน และบริเวณสี่แยกถนนเลี้ยวเมืองไปจังหวัดสกลนคร (สี่แยกวิทยาลัยสันตพล) จากเดิมมีท่อเหลี่ยมลอดถนน ก่อสร้างใหม่ให้เป็นสะพาน นอกจากนี้ได้ก่อสร้างและปรับปรุงระบบผันน้ำพร้อมอาคารประกอบด้านทิศตะวันออกของตัวเมือง โดยการก่อสร้างและปรับปรุงคลองระบายน้ำพร้อมอาคารประกอบ เพื่อรองรับน้ำที่ระบายออกจากอ่างเก็บน้ำบ้านจั่นให้ไหลขนานไปกับถนนเลี้ยวเมืองไปสู่ลำห้วยมั่ง รวมถึงการผันน้ำอ้อมเมืองด้านทิศตะวันตกไม่ให้เข้าไปในเขตเทศบาลนครอุดรธานีบริเวณสามแยกถนนเลี้ยวเมืองไปจังหวัดหนองบัวลำภู (สามแยกบ้านดอนอิไช) โดยการก่อสร้างและขุดคลองระบายน้ำพร้อมอาคารประกอบ เพื่อผันน้ำจากลุ่มน้ำห้วยรินลงสู่ห้วยหลวงต่อไป

๓. ระบายน้ำในเขตเทศบาลนครอุดรธานี โดยขุดลอกห้วยริน ห้วยหมากแข้ง ห้วยมั่งและห้วยสาขา ปรับปรุงสิ่งกีดขวางทางระบายน้ำในห้วยหมากแข้งและห้วยมั่ง และปรับปรุงระบบระบายน้ำภายในตัวเมืองรวมถึงก่อสร้างสถานีสูบน้ำถาวรบริเวณปากน้ำหมากแข้ง

๔. เร่งระบายน้ำท้ายเมืองลงสู่ห้วยหลวง โดยขุดลอกห้วยดาน ห้วยหมากแข้ง ห้วยมั่ง ห้วยอิฐ ห้วยขวงหลวง และห้วยหลวง และปรับปรุงอ่างเก็บน้ำและฝายทดน้ำในลำห้วยหลวง

๕. บริหารจัดการน้ำ โดยจัดให้มีการบริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยอ่างเก็บน้ำห้วยหลวง อ่างเก็บน้ำกุดลิงจ้อ อ่างเก็บน้ำบ้านจั่น อ่างเก็บน้ำห้วยสามพาด ซึ่งถ้ามีการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบจะสามารถช่วยป้องกันน้ำท่วมตัวเมืองอุดรธานีได้อีกทางหนึ่ง

๖. ฟื้นฟูพื้นที่ต้นน้ำในเขตป่าไม้และอนุรักษ์สภาพแวดล้อม เป็นการดำเนินการป้องกันการชะล้างพังทลายของดินบริเวณต้นน้ำ ลดความเร็วและระยะเวลาในการเคลื่อนตัวของน้ำจากต้นน้ำลงสู่ตัวเมืองและการตื่นเงินของแหล่งน้ำธรรมชาติ

ทั้งนี้ สำหรับแผนงาน โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเกิดอุทกภัยของจังหวัดอุดรธานีนั้น ได้มีการจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยในจังหวัด โดยบูรณาการโครงการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าด้วยกันและจัดแบ่งระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๐ จำนวน

๓๔ โครงการ ได้แก่ โครงการปรับปรุงหนองบัว ได้รับอนุมัติงบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๔๕ และโครงการ
 ฝัมน้ำสายรอบเมืองด้านทิศตะวันตก UT-D-4 ได้รับอนุมัติงบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ในส่วน
 ที่เหลือกรมการปกครองได้ประสานไปยังสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
 เพื่อพิจารณาดำเนินการสนับสนุนงบประมาณต่อไป นอกจากนี้ได้ประสานส่วนราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
 ทั้งราชการบริหารส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจร่วมกัน
 พิจารณาจัดทำแผนงานโครงการแก้ไขปัญหาลูกทกภัยจังหวัดอุดรธานี และได้นำเสนอคณะรัฐมนตรี
 เพื่อขออนุมัติงบประมาณมาดำเนินการเป็นกรณีพิเศษ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติงบประมาณตาม
 โครงการสำหรับค่าใช้จ่ายสำรองเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจในงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ
 พ.ศ. ๒๕๔๕ ให้จังหวัดอุดรธานี จำนวน ๔๕๒,๕๓๔,๘๗๒ บาท ขณะนี้จังหวัดได้รวบรวม
 แผนปฏิบัติงานและรายละเอียดค่าใช้จ่ายให้สำนักงานประมาณพิจารณาแล้ว คิดเป็นวงเงินที่เสนอขอรับ
 การสนับสนุนจากสำนักงานประมาณ จำนวน ๓๕๕,๑๗๕,๘๕๑ บาท แยกเป็นรายหน่วยงาน ดังนี้

๑. กรมทางหลวง	๒๔๕,๔๒๕,๗๕๐ บาท
๒. กรมการเร่งรัดพัฒนาชนบท	๑๐,๕๕๘,๔๔๑ บาท
๓. กรมโยธาธิการ	๗,๘๒๓,๐๐๐ บาท
๔. กรมป่าไม้	๑๐,๐๑๔,๗๐๐ บาท
๕. มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๑๐,๐๑๐,๐๐๐ บาท
๖. การรถไฟแห่งประเทศไทย	๓,๗๐๐,๐๐๐ บาท
๗. การประปาส่วนภูมิภาค	๓๐๐,๐๐๐ บาท
๘. เทศบาลนครอุดรธานี	๗๓,๒๘๗,๐๐๐ บาท
๙. เทศบาลตำบลโพธิ์สว่าง	๑๐,๒๐๕,๐๐๐ บาท
๑๐. เทศบาลตำบลหนองบัว	๕,๘๘๐,๐๐๐ บาท
๑๑. เทศบาลตำบลบ้านจั่น	๓,๐๔๗,๖๐๐ บาท
๑๒. องค์การบริหารส่วนตำบลกุดสระ	๑๑,๑๒๓,๔๐๐ บาท
๑๓. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านจั่น	๒๓๔,๐๐๐ บาท
๑๔. องค์การบริหารส่วนตำบลสามพร้าว	๓,๐๒๓,๐๐๐ บาท
๑๕. องค์การบริหารส่วนตำบลเชียงพิณ	๕๐๐,๐๐๐ บาท

๑๖. ชลประทานจังหวัดอุดรธานี ซึ่งรับผิดชอบในการขุดลอกคลองน้ำ จะใช้งบประมาณของ
 กรมชลประทานดำเนินการในวงเงิน ๒๒๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นไปตามแผนงานที่จังหวัดได้เสนอ
 ขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรีเช่นกัน

จากการดำเนินการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมของจังหวัดอุดรธาณดังกล่าว ในระยะแรกข้างต้นคาดว่า จะสามารถบรรเทาปัญหาน้ำท่วมในเขตเทศบาลนครอุดรธานี รวมทั้งตำบล หมู่บ้านโดยรอบได้ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นต้นไป แต่เพื่อให้การป้องกันเป็นไปอย่างยั่งยืนจังหวัดอุดรธานีได้เตรียมแผนงาน โครงการระยะที่ ๒ โดยนำผลการศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ได้รับมอบหมายให้ศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาอุทกภัยทั้งระบบมาดำเนินการ ซึ่งคาดว่าจะต้องขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลอีก จำนวน ๑,๒๐๐ ล้านบาท เพื่อแก้ไขปัญหาอุทกภัยในจังหวัดอุดรธานีให้หมดสิ้นไป